یادداشت

ایران، سرزمین گل و بلبل

احمدرضا دالوند

شـاید جزایر قناری پـر از قناری باشـد اما هیچ فرهنگی مثـل فرهنگ ایران سرشـار از آواز عاشقانه بلبل و دسـتان و هزار نیسـت و به راستی کدام بلبل در کجای جهان و در کجای تاریخ ادب، نغمه‌ای شورانگیزتر از بلبلان را در شعرهای عاشقانه و عارفانه حافظ داشته است؟ شاید هندوستان پر از طوطی باشد اما طوطیان شکرشکن شیرین‌گفتار «چهل طوطی» را کس ندارد. پرنـدگان همه‌جا می‌پرند و نغمه سـر می‌دهند اما نغمه‌هـای حکمت‌آموز پرندگان منطق‌الطیر فریدالدین عطار، پس دلنشـین‌تر است. در شـیراز، «شـهر گل» نه‌تنها در شعر حافظ و سعدی، بلکه با قلم سحرانگیز نقاشان نیز میخک‌های سرخ و زنبق‌های بنفش نیز به تصویر درمی‌آمد. مشهورترین نقاش شیرازی، «اسـتاد لطفعلی صورتگر شـیرازی» بوده که در اواسـط قـرن نوزدهم میلادی (سـیزدهم هجری) می‌زیسته اسـت. در سال‌های ۱۱۷۱ تا ۱۲۷۵ قمری، شـیراز مرکز نقاشـی گل‌ها بوده است. مجموعه نقاشـی‌هایی که از گل در شیراز تهیه شـده بود، مخصوص جلد کتاب‌ها بوده که تاکنون نیز باقی مانده است. این جلدها حاوی نسـخه‌های خطی قرآن کریم هسـتند، بعضی از آنها امضا ندارند ولی برخی از آنها امضا دارند که مهم‌ترین آنها از آثار لطفعلی صورتگر شـیرازی بوده که متعلـق به قرن سـیزدهم هجری است اما مشاهدات «شـارل لوبروین» (۱۷۳۵ میلادی) از شهر اصفهان نیز شگفت‌آور اسـت. او به هنرمندی گمنام اشاره می‌کند که به دسـتور دربار، همه انواع گل‌های ایرانی را از روی اصل و همه انواع گل‌های اروپایی را از روی یک نسـخه کتاب خارجی بازسازی کرده بود، به‌طوری که فهرست بسـیاری از انواع گل‌های موجـود را در اختیـار حکومت قـرار می‌داد. واقعیت آن اسـت که اصطلاحـات متداول در میان ایرانیان برای توصیـف باغ‌ها و گل‌هایی که در باغ پرورش می‌دهنـد، علاقه هموطنان ما را به گل نشـان می‌دهد... با این‌که از قرن‌ها پیش تاکنون بسـیاری از لغـات و اصطلاحات فارسی با کلماتی دارای ریشـه عربی آمیخته شـده‌اند ولی اغلب اصطلاحات مربوط به گل و پرورش گل «فارسی سره» هسـتند. در قلمرو گل‌های ایرانی، «گل سـرخ» از همه مشهورتر اسـت و این طبیعی اسـت چرا که کلمه «گل» در فارسی، همه به معنای گل سرخ اسـت و هم به تنهایی خود «گل» را می‌رساند. از دیرباز در ایران مرسوم بوده است که بعضی از گل‌ها مانند «لاله» را با لفظ گل یا بدون آن به کار می‌برند، مانند لاله یا گل لالـه، در حالی که باغ بر از گل لاله را «لاله‌زار» می‌نامند. لفظ گل در ترکیبات دیگری نیز به چشم می‌خورد، مثل «گلسـتان» یعنی «باغ گلسـرخ»... در حالی که «گلشـن» و «گلزار» به معنای «باغ گل» است.

گلگشـت: تفرجگاه/ گلکاری: ایجاد تپه و یا باغچه گل/ گلدسـته: هم به معنای دسـته گل اسـت و هم منارەهای کنار مسـاجد که بر آن اذان می‌گویند/ گلبانگ: صـدای بلبل و حتی گاه به اذان نیز «گلبانگ مسلمانی» می‌گویند/ گل را با عسـل می‌آمیزند و به آن «گل انگبین» می‌گویند/ گلچیـن: از نظر تحت‌اللفظی یعنی کسـی که گل می‌چینـد اما منظـور، هر چیز برگزیده و انتخاب شده اسـت؛ با این توصیف، ما ایرانیـان می‌توانیم خـود را «گلباز» یعنی دوسـتدار گل بنامیـم/ گل‌ریزان: رسـم گل ریختن بر سـر عروس و داماد و یا اعطای هدیه به کسـی اسـت که آبرومند اسـت اما برحسب اتفاق نیازمند شـده اسـت/ گلابتون: گل‌های برجسته‌ای است که با رشـته‌های نقره یا طلا روی پارچه می‌دوزند/ گلشکر: معجونی از برگ گل، شکر یا قند و گلاب اسـت که گاهی آن را «گلقند» هم گفته‌اند و در قدیم به عنوان مسـهل به کار می‌رفته اسـت... اصطلاحات مربوط به گل در فرهنگ ایرانی بسیار اسـت: گلچهره، گلرخ، گلگون، گل‌اندام، گل سرمیدو...

شاردن، سـیاح اروپایی سـیصد سال پیش در سـفری به ایران چنین نوشـته اسـت: «به طور کلی گل‌های ایران از حیث درخشـندگی و رنگ، از گل‌های اروپا زیباترند». این سـیاح انگلیسـی به نام گل‌های ایرانی اشاره می‌کند و در فهرسـت بلندبالایش می‌نویسـد: قرنفل، گل گنـدم، گل‌خطمـی، گل همیشـه‌بهـار، حسـن یوسـف، یامچـال، گل زعفـران، گل خشخاش، یاس بنفش، نرگس زرد، آلاله سرخ، تاج خـروس، گل برفک، شـقایق و... شـاردن تأکیـد می‌کنـد: قرنفل یـک گل زیبـا و غیر معمولی است که هر بوته آن ۳۰ گل دارد. وی می‌افزاید: گل سرخ ایران پنج رنگ است: سفید، زرد و سـه نوع سرخ و با دقت می‌افزاید، گل سرخ دو رنگ ایرانی، که گلبرگ آن، یک رو سـرخ و روی دیگر زرد است...

سال‌هاسـت که موزه‌ها و مجموعـه‌داران مختلف از هر جای دنیا، بهای گزافی برای خرید تابلوهای نقاشی‌های «گل و مرغ» و «گل‌های ایرانی» به قلم اساتید ایران می‌پردازند، به‌طوری که امروزه دسترسـی به تابلوهای نقاشی گل و مرغ در ایران بسـیار مشکل است و در موزه‌های معتبر دنیا می‌توان چنین آثاری را یافت.

شهر

تازه‌ترین کشف شگفت‌انگیز باستان‌شناسان

دومین اسکلت ۷هزار ساله در تهران کشف شد

چنـد مـاه پـس از کشـف یـک اسـکلت هفت‌هزار ساله در هسـته تاریخی تهران در خیابان مولوی، باستان‌شناسان دومین اسکلت پیش از تاریخ را در کنار آن کشف کردند. کشف تازه‌ای که به گفته آنها نشان می‌دهد یک محوطه باستانی، زیر چهارراه مولوی مدفون است.

محمداسماعیل اسماعیلی جلودار سرپرست گروه باستان‌شناسانی که در جنوب بازار تهران در حال کار هستند گفته اسـت که در جریان کاوش‌ها در این منطقه دومین اسکلت پیش از تاریخ به همراه مواد فرهنگی پیش از تاریخی و همچنین دوران اسلامی (صفوی - و قاجار) کشـف شـده اسـت. براساس تصاویری که پژوهشکده‌باستان‌شناسی منتشر کرده اسکلت دوم در نزدیکی اسکلت اول و به همان شکل دفن شده‌است.

«اسـماعیلی جلـودار»، سرپرسـت گروه باستان‌شناسـی در برنامه پژوهش باستان‌شناسی در جنوب بـازار تهـران گفت: پس از شـروع طرح لوله‌گذاری شرکت فاضلاب تهران در خیابان مولوی (حدفاصل میدان‌های محمدیه تا قیام) و کشف آثار پرشمار گوناگون زیر سطحی و همچنین نظارت بر روند اجرای عملیات عمرانی و مستندسـازی شواهد گذشته عملیات گمانه‌زنی باستان‌شناختی در کنار اسکلت هفت‌هزار ساله قبلی، بقایای دومین اسکلت انسانی که احتمالا مربوط به همان بازه زمانی است کشف‌شد.

او افـزود: براسـاس تصمیم پژوهشـگاه میراث فرهنگی و گردشگری، میراث فرهنگی استان تهران و تصویب پژوهشـکده باستان‌شناسـی و با هدف بـه دسـت آوردن آگاهی‌های بیشـتر و ایجاد سایت موزه در محل کاوش در تراشـه یکم و برای پاسخ به پرسش‌های پژوهشی از اواخر سال گذشته شروع و هم‌اکنون ادامه دارد.

اسماعیلی جلودار گفت: نخستین دستاوردهای دور جدیـد کاوش مـواد فرهنگی دوران اسـلامی (صفوی -قاجار) و پیش از تاریخی است.

به گفته‌این باستان‌شناس، کشف ابزار آلات سنگی شامل سنگ‌صاب، مشته و تراشه به همراه بقایایی از کف و سـازه‌های حرارتی و در کنار آن تدفین انسان دوم تأییدی بر وجود محوطه‌ای باستانی مدفون در نزدیکی چهارراه‌مولوی تهران است.

او تأکید کرد: در این دوره از کاوش راهروی انتقال آب قنات مربوط به دوران اسـلامی در عمق شش و نیم‌متری از سطح خیابان کشف شد.

او افزود: با همکاری شرکت فاضلاب تهران، بخشی از اعتبارات مالی توسط شرکت باشده‌تأمین شده و در حال حاضر در حال رایزنی در ارتباط با تأمین مابقی اعتبار و شیوه‌ادامه کار و رفع موانع اجرایی هستیم.

آنچه موجب اغاز این عملیات باستان شناسی شد، به کنجکاوی یک دانشجوی رشته باستان شناسی بازمی‌گردد مهسا وهابی، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته باستان شناسی در جریان انجام عملیات شرکت فاضلاب تکه سـفال‌هایی را مشـاهده کرد. همین تکه سفال‌ها پای باستان‌شناسان را به این محدوده باز کرد و درنهایت کاوش‌های آنها به کشف اسکلت زن ۷هزار ساله در محدوده میدان مولوی منجر شد. کشفی که تاریخ سکونت در تهران را چند هزار سال جلوه‌تر کرد. این اسـکلت پس از شناسـایی ژنتیک، مستندسـازی، اسـکن نوری و تحکیم‌سـازی در یک محفظه شـیشه‌ای قرار گرفت. قرار اسـت مکانی که اسـکلت در آن کشـف شـده با همکاری پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشـگری و سـازمان زیباسـازی شهرداری به یک سایت موزه متبدیل شود.

عملیاتی که اکنون در منطقه بازار تهران در حال اجراسـت بی‌تردید از نقـاط عطف در سـیر روند تحقیقات باستان‌شناسـی در تهران است. آنچه در کاوش‌های باستان‌شناسـی در این منطقه از تهران به‌دست آمده بسیار جالب توجه و مهم است تا پیش از این قدیمی‌ترین اثری که در تهران به‌دست آمده بود متعلق بـه هزاره اول میلاد یعنی سه‌هزارسـال پیش بود که در جریان حفاری باستان‌شناسـان در تپه‌های قیطریه به دسـت آمد. اسماعیلی جلودار، پیش از این در گفت‌وگو با «شـهروند»، گفته بود با توجه به شیوه تدفین اسکلت زن هفت‌هزار ساله که به صورت چمباتمـه زده و رو به طلـوع آفتاب دفن شـده بود و همچنین ظرف تدفینی کـه همراه با این اسکلت به دسـت آمده و مشابه ظرف‌هایی است که در چشمه‌علی به دسـت آمده، ارتباطی بین این منطقه از تهران با تمدن چشـمه‌علی وجود داشته اسـت. این اکتشافات در هسـته تاریخی تهران، در محدوده چهارراه مولوی درپچه تازه‌ای از گذشـته تاریخی تهران را رونمایی کرده است و ادامه فعالیت باستان‌شناسان در این محدوده در ماه‌های آینده به اکتشافات تازه‌ای منجرمی‌شود.

بحران

رئیس سازمان مدیریت بحران کشور:

۵۲۰ شهر پرجمعیت کشور کم آبند

ایسنا| «در حال حاضر ۵۲۰ شهر پرجمعیت و ۱۳ مرکز اسـتان با مشکلات شـدید کم‌آبی روبه‌رو هسـتند» اسماعیل نجار، رئیس سـازمان مدیریت بحران کشـور با اعـلام این خبر گفت: «مسـئولان محلی بایـد از روش‌هـای کوتاه‌مـدت و میان‌مدت برای رفع مشـکل کم‌آبی اسـتفاده کنند و مطمئناً با فرهنگ‌سـازی در این خصوص شاهد کاهش قابل‌توجه خسارات جانی و مالی ناشی از بلایای طبیعی خواهیم بود.» او با بیان این‌که یک‌میلیـون و ۷۰۰ هزار واحد مسـکونی مقاوم در کشور احداث شـده است، ادامه داد: «تا پایان امسـال تعداد ۲۵۰ هزار واحد مسـکونی دیگر در کشـور بازسازی و بهینه‌سـازی می‌شود.»

رئیس سازمان مدیریت بحران کشور خواستار نظارت بیشتر بر ساخت‌وسازها و فرهنگسـازی درخصوص ایمن و مقاوم‌سازی واحدهای مسکونی شد: «منابع آبی کشـور به نزولات جوی وابسته است و به همین دلیل باید نهایت بهره‌برداری از ایـن منابع به عمل آید» او ادامه داد: «۶۵هزار مدرسـه کشور بازسازی و ۸ هزار مدرسه نیز مقاوم‌سـازی شده و عزم دولت تدبیر و امید بر این اسـت که کلیه بافت‌های فرسوده شهرها و مناکن غیرمقاوم روستایی در سراسر کشور براساس استانداردهای فنی و مهندسی مقاوم‌سازی شوند تا کشـور در آینده شاهد بحرانی به نام تلفات و خسـارت‌های ناشی از زمین‌لرزه نباشد.»

آب

فرماندار شمیرانات:

ظرفیت سد لتیان تکمیل شد

بارندگی‌های اخیر باعث سـرازیر شـدن آب به سمت سد لتیان شده است. این بارندگی‌ها موجب کامل شدن ظرفیت این سد شـده است. برهمین اسـاس آب پشت سـد لتیان به سـد ماملو منتقل می‌شود. عزت‌الله خان محمدی، فرماندار شمیرانات با اعلام این مطلب به ایسنا گفت: ذخیره آب سد لتیان با بارندگی‌های اخیر در بخش رودبار قصران پر شده و درپچه‌های سد لتیان به منظور انتقال آب پشت سد به سمت سد ماملو از ۲۵ فروردین ماه باز شده است.

او با بیان این‌که حدود ۳۴ درصد از آب آشامیدنی شهر تهران از طریق سد لتیان و لار تأمین می‌شود، ادامه داد: بارندگی‌های چند روز اخیر، موجب سرازیر شدن آب به سمت سد لتیان و کامل شدن ظرفیت این سـد شـده اسـت. درحال حاضر نیز گروهی از کارشناسـان به منظور بازکردن دریچه‌های سد در صورت افزایش زودهنگام ظرفیت آن، در محل (تاج سد) مسترقر شده‌اند.

رودخانه جاجرود از ارتفاعات البرز در بخش رودبار قصران سرازیر و به سد لتیان وارد می‌شود. سد لتیان سال ۱۳۴۶ به‌عنوان یکی از منابع اصلی تأمین آب شرب شهر تهران احداث شد. دو پارک جنگلی لتیان و تلو در پاچه این سـد را احاطه کرده‌اند. این سد در دره‌ای در میان کوه‌ها جاجرود و کوه‌بند کـ ساخته شده و در شمال آن کوه الون قرار دارد.

محیط زیست

ریزگردهای عربی راه ایران را در پیش گرفتند

موج جدید گرد و غبار در استان‌های جنوبی و غربی کشور

هوای تهران در شرایط ناسالم قرار دارد که علت آن رسیدن ریزگردها از مرزهای غربی کشور به پایتخت است

عکس: ایسنا

شـهروند| موج جدید گردوغبار در راه است. ذرات معلق از عراق و عربستان راه ایران را در پیش گرفته‌اند و این هفته آسمان استان‌های جنوبی و غربی کشور را تیره و تار خواهند کرد.

ذرات معلق در حالی به آسـمان کشـور باز خواهند گشـت که ۱۰ روز پیش، گرد و غبـاری کـه از صحرای عربسـتان آمده بود، آرامش را در استان‌های خوزستان، ایـلام، لرسـتان، کهگیلویـه و بویراحمـد، فـارس و چهار محال و بختیاری بر هم زد و از روز جمعه تا دوشنبه میهمان آسمان اسـتان‌های جنوبی و غربی کشور شد. ذراتی که از روز نخسـت منشـا آن خارجی و صحرای عربستان اعلام شـد حالا قرار است پس از خداحافظی چند روزه ذرات معلق از آسـمان اسـتان‌های جنوبی و غربی کشـور، گردوغبارهای عربی به کشـور بازگردند. نشانه‌های این بازگشـت دیروز در استان تهران هم قابل مشاهده بود. آسـمان پایتخت دیروز هیچ رد و نشانی از هوای سالم نداشـت. برای گروه‌های حسـاس ناسالم بود و بادی کـه گردوغبار را با خودمی‌آورد در شـهر جریان داشـت. پیش‌بینی ورود موج جدید گردوغبار از عراق و عربستان به کشـور، پس از شـکل‌گیری این موج در بیابان‌های عربی شـکل گرفت. گفته می‌شود، این موج بر خلاف موج آلودگی قبلی که هفته گذشته استان‌های غربی و جنوبی کشـور را درگیر کرده و دارای شـرایط جوی ناپایدار بود، با شرایط جوی پایداری همراه شود و آلودگی بیشتر و ماندگاری هم داشته باشد. در این‌باره دو مقام مسـئول در سـازمان حفاظت محیط‌زیست با اشـاره به وجود گردوغبار در هوای دیروز تهران، از ورود جبهه دیگـری از ایـن غبارها بـه اسـتان‌های جنوبی و غربی کشور تا پایان هفته خبر دادند. مدیر ملی کار گروه مقابله با پدیده گردوغبار درباره این پیش‌بینی می‌گوید: «احتمال شکل‌گیری توده جدید گردوغبار در عربستان و عراق در هفته جاری وجود دارد که در این صورت دوباره استان‌های جنوبی و غربی کشور را تحت تأثیر قرار خواهد داد.» ضیاالدین شعاعی با اشاره به این که تأثیر گذاری این توده گردوغبار بر هوای تهـران باید از لحاظ جهت وزش باد و شـرایط جوی مورد بررسی قرار گیرد، به ایرنا می‌گوید: «در چند سال اخیر به علت خشکی و کاهش رطوبت، توده‌های بزرگ گردوغبار در عربسـتان و عراق شکل گرفته است و استان‌های جنوبی و غربی کشور را با شدت زیادی تحت تأثیر قرار داده‌است.» او ادامه می‌دهد: «استان‌های جنوب و غرب کشـور از هفته گذشته نیز درگیر پدیده گردوغبار بوده‌اند که منشـأ خارجی دارد و گفته می‌شود به علت شـدت باد در اهواز تشدید شده اما اکنون به علـت بارش باران شـدت آن کاهش یافته اسـت.» مدیر ملی کار گروه مقابله با پدیده گردوغبار یادآور می‌شـود که «هرچه جریان باد به سـمت کشور شدت بیشتری یابد، ریزگردها تأثیر بیشـتری بر استان‌های جنوبی، غربی و گاهی تهران خواهند داشت.» از ابتدای سال تاکنون هوای پایتخت در شرایط سالم قرار داشته و آسـمان آبی به تهرانی‌ها لبخند زده اما دیروز شرایط کاملا متفاوت شد. گردوغبار رفته رفته آسمان پایتخت را گرفـت و تنفس را برای گروه‌های حسـاس دشـوار کرد. محمد رسـتگاری، معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان تهران در این‌باره می‌گوید: «دیروز هوای تهران در شرایط ناسالم قرار داشت که علت آن رسیدن ریزگردها از مرزهای غربی کشور به پایتخت است.» او با تأکید بر این که این ریزگردها متمشأ خارجی دارند، ادامه می‌دهد: «این گرد و غبارها از عراق وارد کشور شده و به تهران نیز رسیده‌اند.» به گفته رستگاری، «دیروز شاخص‌های متوا کسـید کربن در شـرایط پاک، ذرات معلق کمتر از ۱۰۰ میکرون سـالم و ذرات معلق کمتر از ۲۵ میکرون در شـرایط ناسـالم قرار داشـته اسـت.» ریزگردها چند سالی اسـت که حدود ۲۵ استان کشور را درگیـر کرده‌اند. گفته می‌شـود منشـأ بسـیاری از گردوغبارهایی که آسمان اسـتان‌های غربی و جنوبی کشور را زیر سـایه برده و سلامتی ساکنان این استان‌ها را تهدید می‌کند خارجی اسـت و از کشـورهای عراق، عربستان، اردن و حتی صحرای آفریقا وارد می‌شوند.

خبر

معاون وزارت آموزش و پرورش:

طرح سامان‌بخشی شاخه‌های تحصیلی به شورایعالی آموزش و پرورش می‌رود

ایسنا| رئیس سـازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشـی از پایـان تدوین طرح سامان‌بخشـی شاخه‌های تحصیلی خبر داد. او در این‌باره گفت: «این طرح برای بررسـی و تصویب به شورایعالی آموزش و پرورش می‌رود.»

بهرام محمدیان درباره سامان‌بخشی شاخه‌های تحصیلی هم توضیحاتی داد: «براساس این طرح، دانش‌آموزان پس از انتخاب رشـته در پایان سال نهم، وارد سه پایه علوم انسانی و معارف، علوم پایه و فنی و حرفه‌ای در سال دهم شده و در سال‌های یازدهم و دوازدهم در رشته‌های انتخابی خود اعم از ریاضی، تجربی، علوم انسانی، فنی و حرفه‌ای و کاردانش ادامه تحصیل می‌دهند.»

او ادامـه داد: «اگر این پیشـنهاد مورد موافقت قرار بگیرد، طی سـه ماهه اول امسال امور مربوط را نهایی کرده و آن را برای سال تحصیلی ۹۶،۹۵ اجرایی می‌کنیم.»

به گفته رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی کشور و معاون وزارت آموزش و پرورش، این طرح هم‌اکنون آماده شده است و به شورایعالی آموزش و پرورش مـی‌رود و زمانی که در شـورا بررسی و تصویب شد، توسط دبیرکل شورایعالی ابلاغ خواهد شد.

تشکیل کمپین‌های مردمی برای تقدیر از اهداکنندگان خون

ایرنا| مدیـر همکاری‌های بین‌المللی سـازمان انتقال خون ایران از تشکیل کمپین‌های مردمی برای تقدیر از اهداکنندگان خون در کشور خبر داد.

فریبا صیفلی در نخسـتین نشسـت سـتاد بزرگداشت روز جهانـی اهداکنندگان خون با اشـاره به شـعار ویژه سـازمان جهانی بهداشـت بـرای روز جهانی اهداکنندگان خون با عنوان «برای نجات جانم از تو سپاسگزارم» این خبر را اعلام کرد.

او در این‌بـاره گفـت: «بـه همین منظـور برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های سـازمان‌های مردم‌نهاد در کشـور، کمپین‌هـای مردمـی بـرای تقدیر از اهداکننـدگان تشـکیل می‌شـود. تقدیر از اهداکنندگان خون به عنوان یکی از اولویت‌های ما در برنامه‌ریزی‌ها باشد. سیما ذوالفقاری، معاون فنی و فناوری‌های نوین سازمان انتقال خون ایران و رئیس سـتاد بزرگداشـت روز جهانی اهداکنندگان خون هم با طرح محورهـا و موضوعاتی که برای برگزاری این مناسـبت بین‌المللی باید در نظر گرفته شود، از همکاران خواسـت تا نظرات خود را برای برگزاری هرچه بهتر روز جهانی تقدیر از اهداکنندگان خون ارایه کنند. مهناب مقصودلو، معاون آموزش و پژوهش موسسه عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون هم آمادگی این معاونت را برای همکاری با برنامه‌های تقدیر از اهداکنندگان خون اعلام و پیشـنهاد کرد. برنامه نشست هم‌اندیشـی برای سنجش و افزایش رضایتمندی و تکریم اهداکنندگان خون هم‌زمان با روز جهانی اهداکنندگان خون برگزار شود.

جدول شماره ۵۴۳

افقی

۱- دسـتگاه عکسـبرداری اعضای بـدن- جایزه سینمایی

۲- ورزش چـوگان بدون اسـب- آمـاس- ترشـی آزمایشگاه

۳- تردید- کنار و پهلو- سخت‌ترین ماده طبیعی- دردورنج

۴- بیدار- شراب- ماسک

۵- پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات ناجا- مبنای سنجش- زمین آماده برای کشت- بنده و شما

۶- عنصر شـیمیایی- متفق‌القول- هنرپیشـه در صحنه‌های خطرناک

۷- معاینه عمومی بدن- هواپیمای جنگ روسیه- نعمت‌دهنده

۸- به دنیا آوردن- سـنه- زگیل- عدد یک رقمی

۹- بیهوشی- کشتی جنگی- سرشماری

۱۰- به هم ریخته اسـه- قفـه شـیشه‌ای- صندلی انگلیسی

۱۱- پهلـوان- پایتخت سـابق مراکش- شـشـم- ثروتمند

۱۲- توصیف شهر مکه- تکرار حرفی- سرخوش

۱۳- سـرمربی کشـتی فرنگی در المپیک لندن- راهروی سرپوشیده- تلخ- خدای درویش

۱۴- شب پیش رو- اسـتانی در افغانستان- ورزش پهلوانی

۱۵- سیاره زهره- از رشته‌های ورزشی پایه

عمودی

۱- مرد مسن و قابل احترام- غلات را آرد می‌کند

۲- قطب متصل به پیل منفی- چوب سوخته- ظاهر ساختمان

۳- عدد آبـادی- علامـت جمع- نغمه و سـرود- چکاندنی اسلحه

۴- سـرگرد قدیمـی- فرمولـی در مسـابقات اتومبیلرانی- گاه با فیل می‌آید- حرف فقدان

۵- لانه پرنده- فوتوگراف- چاقوی آشپزخانه

۶- قـدم یکپـا- از مهیمـان پذیرایـی می‌کنـد- ماهی‌فروش

۷- آمدن- خاک سـفید- کشور لاله‌های نارنجی

۸- واحد کار- اهلی و دسـت‌آموز- همدسـتان رامین- نوعی یقه

۹- امید و چشمداشـت- جد- جوهرمازو

۱۰- خانه و آشیان- ادا کردن و بجای آوردن- اندک

۱۱- شـارب- پنجشـنبه عرب زبان- راه و روش

۱۲- پسـوند شباهت- سایه- ضمیر اشـاره- از دین برگشته

۱۳- بـازاریی رونق- محلی برای توقـف و بارگیری کشتی‌ها- مخترع تلفن- حرف انتخاب

۱۴- طایفه کوچ‌نشین- میهمان و دعوت شده- موقع خریدمی‌زنند

۱۵- مالی که برای جبران دیون نشـانخته صدقه می‌دهند- دارای سـرووضع آشفته و نامرتب
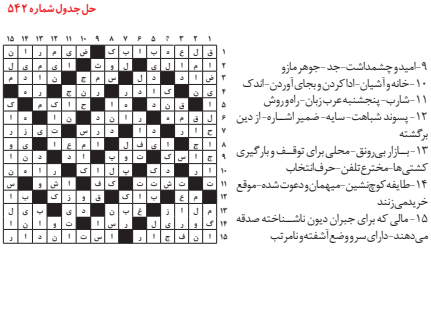
حل جدول شماره ۵۴۲